

प॒ठवा॒हो वि॒राजो॑ऽउ॒क्षाणो॑ वृ॒हत्याऽऋ॒षभाः क॒कुभे॑ऽअ॒न॒डाहः॑ प॒ङ्क्त्यै॑ धे॒न॒वोऽति॑ह॒न्दसे ॥ १३ ॥

पठवाहः चतुःसंवत्सरास्त्रयो विराजे द्वा° । उक्षाणः सेचनसमर्था युवानस्त्रयः वृहत्यै द्वा° ॥ ॥ अथ त्रयोदशे यूषे । ऋषभाः उक्षाणोऽप्यधिकवयस्काः त्रयः ककुभे त्रयोदशे । अनडाहः शकटवहनसमर्था अजास्त्रयः पङ्क्त्यै त्रयो° । धेनवः नवप्रसूता अजास्तिस्रः अतिहन्दसे त्रयो° ॥ १३ ॥

कृ॒त्त॒ग्री॒वा अ॒ग्नेया ब॒भ्रवः॑ सौ॒म्या उप॒ध॒स्ताः सा॒वि॒त्रा व॑त्स॒त॒र्यः सा॒र॒स्व॒त्यः श्या॒माः पौ॒ष्ठाः पृ॒श्नयो॑ मा॒रुता ब॑हु॒त्र॒पा वै॒श्वदे॒वा व॒शा द्या॒वापृ॒थि॒वीयाः ॥ १४ ॥

अथ चातुर्मास्यदेवाः पशवः श्वेताः सौर्या इत्यन्ताः । तत्र प्रथमं वैश्वदेवपर्वपशव उच्यन्ते । कृत्तग्रीवाः त्रयः अग्नेयाः त्रयो° । बभ्रवः कपिलास्त्रयः सौम्याः ॥ ॥ अथ चतुर्दशे यूषे । उपधस्ताः उपधंसनमधः पतनं तद्गुणविशिष्टा वर्णान्तरमिश्रिता वा त्रयः सवितृदेवताः चतु° । वत्सतर्त्यः तिस्रः सरस्वतीदेवताः चतु° । श्यामाः शुक्लकृत्तवर्णाः पौष्ठाः पूषदेवत्याः चतु° । पृश्नयः तनुकाया विचित्रवर्णा वा त्रयो मरुदेवताः चतु° । बहुत्रपास्त्रयो वैश्वदेवाः चतु° ॥ ॥ अथ पञ्चदशे । वशाः बन्धास्तिस्रो द्यावापृथिवीयाः द्यावापृथिवीदेवत्याः पञ्च° ॥ १४ ॥

उ॒क्ताः संच॒रा ए॒ता ऐ॒न्द्रा॒ग्नाः कृ॒त्ता वा॑रु॒णाः पृ॒श्नयो॑ मा॒रुताः का॒यास्तूप॒राः ॥ १५ ॥

अथ वरुणप्रधासपर्वपशव उच्यन्ते । संचरशब्देन कृत्तग्रीवा अग्नेया इत्यादयः पूर्वकण्डिकोक्ताः पञ्चदश पशव उच्यन्ते पञ्च संचराणि दृवींषि भवन्तीति वत् । यथा चातुर्मास्येषु चतुर्ध्वपि पर्वसु अग्नेयादीनि पञ्च दृवींषि समानानि एवमत्रापि चतुर्णां पर्वणां सम्बन्धिनां आद्यानां पञ्चानां देवानामाद्या एते पञ्चदश पशवः समाना एव भवन्ति । तेन संचरा उक्ताः अग्नेयादयः पञ्चदश पशव उक्ता इत्यर्थः । अग्नेयाः कृत्तग्रीवास्त्रयः पञ्चदशे । सौम्याः बभ्रवस्त्रयः पञ्च° । सावित्रा